

Дзвінскі ўзгорак

Кроч на свой родны,
дзвінскі ўзгорак,
каб глядзець у будучую сінь

ГРАМАДСКА-ПАЛІТЫЧНАЯ ГАЗЕТА ВІЦЕБСКАГА РАЁНА, №14 (14)
ЛІСТАПАД 2014 ГОДА

ПРАБЛЕМА ЭКАЛОГІІ

ВЫРАТАВАЦЬ ВОЗЕРА ДЫМАНОЎСКАЕ

Дачнікі Віцебскага раёна сабралі грошы для зарыблення возера, каб выратаваць яго ад зарастання.

Тры дзесяткі гадоў таму вакол возера Дыманоўскае ў Віцебскім раёне пачалі сяліцца дачнікі. Тады-то вадаём і стаў улюбёным месцам сустрэчы для членаў трох кааператываў: «Прыбярэжны», «Прыазёрны» і «Лясной». Мужчыны рыбачылі і без улову дадому не вярталіся, сем'ямі адпачывалі тут, атрымліваючы асалоду ад вады і выдатных краявідаў.

Але за 30 гадоў возера моцна зарасло. У апошнія гады тут нават практычна немагчыма было купацца. Вось і задумалі дачнікі выратаваць Дыманоўскае. Стварылі ініцыятыўную групу, перачыталі дзесяткі спецыялізаваных артыкулаў і знайшлі два спосабу. Абодва - механічныя, якія, як высветлілася, не вельмі эфектыўныя і досыць дарагія.

Аднак зусім нядаўна дачнікі даведаліся пра дзіўнай рыбе, якая самастойна можа ачысціць вадаём. Гаворка ідзе пра белы амур, яго яшчэ называюць вадзяной каровай. Гэты падводны насельнік спажывае траву, прычым есць шмат і дасягае даўжыні 120 см і вагі 30 кг. Аценіўшы карысць, якую можа прынесці рыба, людзі сталі звяртацца да спецыялістаў па дапамогу, дайшлі нават да Акадэміі навук. І ўсюды, як прызнаюцца дачнікі, ім ішлі насустрач. Возера абследавалі і выдалі заключэнне: для зарыблення неабходна 880 амураў, прычым вагой не менш кілаграма кожны. Бо ў Дыманоўскім водзяцца шчупакі, якія меншую рыбу могуць з'есці.

- Нам удалося аб'яднаць 500 дачнікаў, - распавядае сябра садоўніцкай ініцыятыўнай групы Лізавета Салаўёва. - Каб купіць рыбу, спатрэбілася 30 мільёнаў рублёў. На першы погляд, грошы прыстойныя, але атрымалася па 60 тысяч з чалавека. Сума невялікая, а карысць - велізарная.

Нядаўна вадаём зарыбілі. Дарэчы, Дыманоўскае - ня арандаванае возера, таму на правядзенне высакароднай місіі патрабаваўся дазвол Віцебскага райвыканкама, які быў атрыманы. Ужо маецца рашэнне, згодна з якім лавіць рыбу ў вадаёме нельга на працягу 3 гадоў. Пра гэта сведчаць шыльдачкі, устаноўленыя вакол возера, іх вырабілі самі дачнікі. Больш за тое, яны ж арганізавалі кругласутачнае дзяжурства. Кожнаму добраахвотніку выдаецца бінокль і ліхтарык.

- Плюс да ўсяго мы ўсталявалі на трох берагах стацыянарныя ліхтары, - адзначае кіраўнік ініцыятыўнай групы Уладзімір Кручок. - Усё гэта для таго, каб зберагчы наш возера ад браканьераў.

Варта адзначыць, што гэта першае ў Беларусі зарыбленне вадаёма за кошт сродкаў, сабраных грамадзянамі. Ініцыятыўныя дачнікі спадзяюцца, што іх вопыт пераймут і іншыя неабыякавыя да роднай прыроды людзі.

Анастасія Алімава
Віцебскія Весці

Чытайце сайт Віцебскага раёна: http://vicebskreg.by

НАША ЖЫЦЦЁ

ШТО Ў КАШАЛЬКУ?

1 лістапада ў кашальках беларусаў: што падаражэла і хто стаў багацей
У кастрычніку нашы заробкі зноў знізіліся, падаражэла паліва і таксі, стала даражэй паліць, а таксама карыстацца інтэрнэтам і стацыянарным тэлефонам. Лістапад адзначыўся не толькі падаражэннем, але і пазітыўнымі момантамі: выраслі пенсіі і дзіцячыя дапамогі.

Хто стаў багацей

Выраслі пенсіі

З наступнага месяца пажылыя беларусы стануць багацей ў сярэднім на 132 400 рублёў. Так у грашовым выразе выглядае ухваленае прэзідэнтам лістападаўскае падвышэнне пенсій на 5,3%. У Міністэрстве працы і сацыяльнай абароны падлічылі, што сярэдняя пенсія складзе 2.644.800 рублёў.

Павышэнне пенсій, прапісанае ва ўказе прэзідэнта, прынялі ў сувязі з ростам сярэдняй зарплаты па Беларусі ў мінулым квартале.

"Адначасова з гэтым павышэннем з лістапада таксама будуць пераразлічаны памеры мінімальных працоўных і сацыяльных пенсій, надбавак, павышэнняў і даплат да пенсій у сувязі з павелічэннем бюджэту пражытачнага мінімуму", - кажуць у Міністэрстве працы і сацыяльнай абароны.

Разам з БПМ павялічыліся дзіцячыя дапамогі

З 1 лістапада ў Беларусі змяніўся бюджэт пражытковага мінімуму. Акрамя гэтага, Міністэрства працы і сацыяльнай абароны пералічыла ў цэнах верасня і памеры мінімальных спажывецкіх бюджэтаў. Адначасова з гэтым у краіне павялічыліся пенсіі і дапамогі.

З наступнага месяца сем'і, у якіх даход на аднаго чалавека будзе ніжэй 1.396.020 рублёў, апынуцца за рысай беднасці.Менавіта на такім узроўні з 1 лістапада усталяваны бюджэт пражытачнага мінімуму ў сярэднім на душу насельніцтва.

Улічваючы змены бюджэту пражытковага мінімуму, з 1 лістапада вырастуць сацыяльныя выплаты насельніцтву. Аднаразовая дапамога пры нараджэнні першага дзіцяці складзе 13.960.200 рублёў (у кастрычніку было 13,4 мільёна), другога і наступных - 19.544.300 рублёў замест кастрычніцкіх 18,8 мільёна.

Памеры дзяржаўных дапамог некаторым сем'ям, якія выхоўваюць дзяцей, устаноўлены з 1 лістапада 2014 г: на дзяцей, акрамя дзіцяці-інваліда (50% БПМ) - 698.000 рублёў, на дзіця-інваліда (70% БПМ) - 977.200 рублёў, па догляду дзіцяці-інваліда ва ўзросце да 18 гадоў (штомесячнае) (100% БПМ) - 1.396.000 рублёў, на дзіця ва ўзросце да 18 гадоў, інфіцыраванае ВІЧ (штомесячнае) (70% БПМ) - 977.200 рублёў.

У мінулым квартале на 5,8% - да 6.382.715 рублёў - вырас і сярэдні заробак па краіне. З гэтага значэння разлічваюцца штомесячныя дапамогі па догляду за дзецьмі да трох гадоў.

Памеры дапамог па догляду за дзецьмі да 3 гадоў, устаноўленыя з 1 лістапада 2014 года (вылічаюцца ў працэнтах ад сярэдняй зарплаты за квартал): на першае дзіця 2.233.950 рублёў, на другога і наступных дзяцей 2.553.100 рублёў, на дзіця-інваліда 2 872.200 рублёў.

Што стала даражэй

Не плаціць своечасова за тэлефон

З 1 лістапада даўжнікі "Белтэлекама" будуць плаціць працэнты ў памеры стаўкі рэфінансавання Нацыянальнага банка, якая цяпер складае 20% гадавых.

- Пачынаючы з 1 лістапада ў выпадку несвоечасовай аплаты выстаўленых рахункаў за аказаныя паслугі электрасувязі будуць налічвацца працэнты за карыстанне чужымі грашовымі сродкамі ў памеры стаўкі рэфінансавання Нацыянальнага банка Беларусі, - распавялі ў "Белтэлекаме".

Каб пазбегнуць дадатковых выдаткаў, у кампаніі вельмі просты рэцэпт: аплачваць рахункі за тэлефон не пазней 25 чысла кожнага месяца.

Паліць

Штомесячнае падаражэнне цыгарэт мы ўжо ўспрымаем як дадзенасць. У беларускіх тытунніках ёсць права кожны месяц ўсталёўваць новыя максімальныя цэны на сваю прадукцыю, і яны гэтым правам актыўна карыстаюцца. Так, з 1 лістапада падаражэла адразу 79 відаў цыгарэт.

Пры гэтым павелічэнне кошту не закранула абсалютна танныя тытунёвыя вырабы. А вось у сярэднім і дарагім сегменце цыгарэты падаражэлі да 500 рублёў за пачак.

Карыстацца паслугамі ДАІ

У лістападзе павысіліся тарыфы на паслугі Дзяржаўнай аўтамабільнай інспекцыі. Напрыклад, выезд супрацоўніка ДАІ для прыёму па месцы размяшчэння навучальнай арганізацыі кваліфікацыйнага экзамену на права кіравання механічным транспартным сродкам павысіўся з 40 да 50 тысяч рублёў за гадзіну.

Прадастаўленне аўтадрома для навучання ваджэнню (на аўтамабілі ўладальніка) падаражэла на 1000 рублёў і каштуе цяпер 13 тысяч рублёў за гадзіну.

Калі супрацоўнік ДАІ ўдзельнічае ў пасяджэннях прыёмных камісій і прыёмачных, кваліфікацыйных і іншых выпрабаваннях транспартных сродкаў, гэта абыдзецца з 1 лістапада не ў 150, а ў 200 тысяч рублёў за выпрабаванне.

Копіі дакументаў, якія паслужылі падставай для ажыццяўлення рэгістрацыйных дзеянняў у дачыненні да транспартнага сродку, абыдуцца зараз 25 тысяч за камплект (раней 22 тысячы), копіі матэрыялаў справы аб адміністрацыйным правапарушэнні - 30 тысяч (на 5 тысяч больш).

FINANCE.TUT.BY

ІНВЕСТЫЦЫІ

«БЕЛВЕСТ» АДКРЫЕ ЛАГІСТЫЧНЫ КОМПЛЕКС…

СТАА «Белвест» плануе стварыць сучасны лагістычны комплекс у прыгарадзе Віцебска не пазней за 2020 год.

І хоць перспектыўная задача па нарошчванню аб'ёмаў вытворчасці абутку для прадпрыемства палегчылася удвая з 6 да 3 млн пар у год, генеральны дырэктар таварыства Юрый Суманееў упэўнены: сёння ўваходная і выходная лагістыка для вытворцы з'яўляецца часцяком асновай агульнага поспеху яго дзейнасці.

Сёння «Белвест» працуе на мяжы магутнасцяў, якія разлічаны на выпуск каля 2 млн пар у год. Амаль 90% прадукцыі прадаецца праз фірменную гандлёвую сетку ў Беларусі, Расіі і краінах Балтыі. Уласная розніца з'яўляецца адной з складнікаў поспеху прадпрыемства, якое каля 70% абутку адпраўляе на экспарт (з пачатку года тэмп росту гэтага паказчыка, па словах кіраўніка, склаў каля 120%). Для гэтага створана даччыная група кампаній «Белвест-рытэйл», праведзена рэарганізацыя расійскай кампаніі-заснавальніка: выдзелена структура, якая валодае рознічных бізнэсам, а трымальнікам 45-працэнтнай долі ў статутным фондзе «Белвесту» цяпер з'яўляецца ТАА «Інвестыцыйная прамысловая кампанія«Инвестпром», адзначыў Юрый Суманееў.

У ходзе пошуку пляцовак для пашырэння магутнасцяў кіраўніцтва «Белвесту» атрымала прапанову ад урада і аблвыканкама разглядзець магчымасць перспектыўнага развіцця на базе віцебскага ААТ «КІМ» з адначасовым узнікнення эканомікі аўтсайдэра. Рэалізацыя праекта дасць магчымасць, акрамя дасягнення асноўных мэтаў, забяспечыць далейшае пашырэнне таваправоднай сеткі холдынгу, якая да канца 2020 года можа налічваць больш за 620 крам. Як ужо паведамлялі "Віцебскія весткі", праект нарматыўнага дакумента аб стварэнні шматпрофільнага холдынгу з кіруючай кампаніяй ЗАТ «Прамысловая група «Белвест», у які ўвойдуць СТАА «Белвест», прадпрыемствы, створаныя з яго удзелам, і віцебскае ААТ«КІМ», знаходзіцца на ўзгадненні ў рэспубліканскіх органах кіравання.

Дарэчы, стварэннем лагістычнага цэнтра заклапаціўся і холдынг «Беларуская гарбарна-абутковая кампанія «Марка»: толькі на праектныя работы прадгледжана больш за 1,1 млрд рублёў, а праект ужо праходзіць дзяржэкспертызу.

Сяргей Антонаў
Віцебскія весці

ЖЫЦЦЁ БРСМ

"ДАЙ МІЛЬЁН, НУ ДАЙ МІЛЬЁН ..."

Вядомы персанаж Панікоўскі ведаў, як правільна папрасіць свабодныя грашовыя сродкі ў «мільёнщика», і як гэтымі сумамі жангляваць.

Не ведаем, якімі спосабамі выбіралі «Лаўрэатаў» прэміі БРСМ Віцебскага раёна ў бягучым годзе, але як сказаў намеснік начальніка райаддзела адукацыі, спорту і турызму Уладзімір Навічонак, «у Старасельскім школе на сёння самая шматлікая першасная арганізацыя« Белай Русі»: 99% педагогаў і тэхперсаналу ў яе складзе».

Можа і праўда, гэты паказчык у 99% і ёсць «актыўны ўдзел у праектах раённай арганізацыі РГА"Белая Русь"? Але калектыў Старасельскім сярэдняй школы не перавышае 100 чалавек, значыць, чыста матэматычна, атрымліваецца, што частка (верхняя або ніжняя?) нейкага педагога або супрацоўніка тэхперсаналу Старасельскай сярэдняй школы ўступіла ў БРСМ, а іншая не? Або проста для паказчыка ўсеагульнага ахопу «бэрэсэмізацыяй» уляпілі такую круглую лічбу, не падумаўшы проста палічыць, колькі чалавек складаюць гэтыя паказальныя 99%? Напэўна, лепш бы напісалі ўсе 100% ахопу сяброўствам у БРСМ педагогаў і тэхперсаналу Старасельскайсярэдняй школы.

Можа ўжо варта ўключыць функцыянераў так званай «грамадскай арганізацыі» у штат якога-небудзь аддзела Віцебскага раённага выканкама, тады і лічбы падбіраць не трэба будзе, і «сродкі на набыццё спартыўнага і турыстычнага інвентара» будуць знаходзіцца не адзін раз, а пастаянна і ў дастатковай колькасці. У наступным годзе дырэктар установы адукацыі Старасельскайсярэдняй школы Вадзім Сакратароў не ўбачыць «Дармавога» мільёна, а будзе адшукваць сродкі ў іншых вымярэннях і арганізацыях.

Л.Фігавы

НАШ КРАЙ

ЦЁПЛЫ ЛЕС ПАД ЛУЖАСНА

Цёплы лес знаходзіцца на поўначы — паўночным захадзе ад в. Лужасна. Мясцовасць вельмі рэльефная, мае шмат халмоў, яроў, ёсць балота, у якім зрабіўшы некалькі плацін на ручаях жывуць бабры.

У часы ранняга жалезнага веку на мяжы тысячагоддзяў тут было селішча. Сучасны пасёлак Лужасна, знаходзіцца ў цяперашні час паўднёвей, бліжэй да Дзвіны.

На пагорку побач з селішчам было гарадзішча. Той холм і цяпер называецца Гроб-гара. Але гэта назва не звязана з пахаваннем. Такую назву гара атрымала таму, што ў другой палове XX ст. тут зрабілі спецыяльную вышку і трамплін дзеля скачкоў на лыжах. Прыгуны часта падалі, ці «гробіліся». Адсюль і назва. Такіх незвычайных, цікавых, прыгожых назваў, ці тапонімаў у наваколлях Лужасна шмат: гара-Маёўка, Царкавішча, Сіні лес, Галубыя углы і г. д. Чаму такую незвычайную назву мае лес?

Сярод мясцовых жыхароў бытуе цікавае паданне аб паходжанні назвы леса — «цёплы». Але перад тым, каб тлумачыць гэтую назву, трэба зрабіць экскурс у гісторыю нашай краіны і гісторыю суседняй дзяржавы — Расіі.

У Лужасне, як і ў некаторых вёсках непадалек, напрыклад Букаціна, здаўна пасяліліся староверы. Перабраліся яны на Беларусь у другой палове XVII стагоддзя пасля рэлігійнай рэформы, ідэйным натхняльнікам якой быў патрыярх Нікан. Галоўным сэнсам яе было рэфармаванне праваслаўнай царквы, якая адстала ад патрабаванняў рэальнага жыцця.

Гэта вызначалася ў сур'ёзных зменах — як філасофскіх, тэалагічных, так і ў пытаннях абрадаў, побыта і іншага. Напрыклад, быў зменены звычай жагнацца (ускладаць крыж). Пасля рэформы гэта трэба было рабіць не двума перстамі як раней, а трыма. Слова «аллилуйя» зараз трэба было вымаўляць не два разы, а тры, рухацца вакол аналоя не па сонцу, а супраць яго. У тэкстах богаслужэбных кніг былі зроблены замены адных слоў другімі, у сутнасці раўназначнымі: «певцы» сталі «песнопевцамі», слова «вечное» было заменена на «бесконечное», «відевшие» на «узревшие» і г. д. Няма сэнсу паглыбляцца ва ўсі асаблівасці рэформы, цікавячымся, можна параіць звярнуцца да падручнікаў гісторыі.

Натуральна, што не ўсе людзі прынялі змены. Былі і тыя, што працягвалі маліцца па-старому. Іх пачалі называць староверы, раскольнікі і сілай прымушаць да зменаў. Ва ўмовах пастаянных ганенняў, найлепшым выхадам для старавераў было перасяленне за мяжу, у суседнія больш талерантныя краіны. Найлепшым чынам сюды падыходзіла Рэч Паспалітая.

Сюды ад рэлігійнага ўціску беглі не толькі ідэйныя лідэры старавераў, рускія «ерэтыкі», напрыклад такія, як Феадосі Касой, старац Арцемій альбо Фама, але і шмат простага люду. Адсюль і павяліся на нашай зямлі цэлыя «рускія» ці як называюць іх на Віцебшчыне «маскоўскія» вёскі. Менавіта так у нас часта называюць суседнюю вёску Букаціна, ці называлі в. Слабодка, якая была на левым беразе Лужаснянкі, дзе цяпер дачы.

Маскоўскімі, называюць і могілкі гэтых вёсак. Асабліва шмат такіх вёсак па былому літоўска-маскоўскаму памежжу (сучасныя Гарадокскі, Віцебскі, Лёзненскія раёны), хаця даволі шмат іх у цэнтральнай і заходняй частках краіны, (напрыклад у Барысаўскім, Браслаўскім раенах).

Людзей такіх у княстве называлі маскалямі, ці радзей «маскавітамі». Так, увогуле, спачатку называлі любога жыхара Маскоўскага княства, а потым Рускага царства. Такім чынам, маскаль гэта не лаянка, не абраза, а прозвішча, мянушка тых, каго зараз мы называем рускімі, так сама, як жыхары Нямеччыны — для жыхароў тых часоў былі немцамі, яурэі — былі габраямі, а жыхароў ВКЛ, не глядзячы на паходжанне (беларус ен быў, ці украінец, ці летувіс), называлі ліцвінамі.

Нораў у лужаснянскіх «маскалёў» быў своеасаблівы. Зусім нездалек ад пасёлка, праходзіў гасцінец на Гарадок, Невель, Остраў, Пскоў і далей на поўнач, якім карысталіся мясцовыя сяляне і гандляры, якія дабіраліся менавіта па яму на Віцебскі ці Гарадоцкі кірмашы. Непадалёк ад вёскі дарога праходзіла па тады яшчэ вялікім лесе. Ён меў худую славу, таму, што ўвечары, а тым больш уначы, рабавалі тут тых падарожнікаў, якія спазніліся з кірмашу, ці наадварот, з вечара на яго дабіраліся.

Праехаць яго стараліся збіраючыся ў вялікія групы, але не заўсёды так атрымлівалася. Калі не пашчасціла ехаць, ці ісці праз яго аднаму, так намагаліся зрабіць гэта як мага хутчэй. Конныя, ці тыя хто былі на калесах, лупцавалі сваю худобу ў надзее на тое, што пранясе, праскочаць праз небяспечнае месца і не дагоняць іх злыдні. Тыя ж, хто ішоў пешшу, бег ва ўсе лыткі. Безумоўна, што пасля такой «прабежкі», і коні і тым больш людзі былі мякка кажучы «разагрэтыя», ці проста «у мыле». Прамінуўшы лес, людзі ўцiралі пот з ілба і казалі «Ну і сагрэўся, ой і цёплы лес». Гэтак лес і пачалі называць цеплым, бо праехаўшы, ці прайшоўшы праз яго пра холад ужо не думаў.

Можна знайсці і другое тлумачэнне такой назве, абапіраючыся на метэаралагічныя назіранні. Лужасна знаходзіцца ў нізіне, на беразе Дзвіны, а лес на поўначы, паўночным-захадзе ад яго, дый да таго ж яшчэ і на ўзгорках. Такім чынам ён як бы «прыкрывае» паселішча ад халодных паўночных і паўночна-усходніх вятроў, якія частыя ў нашай мясцовасці.

Кажуць яшчэ, што вельмі даўно уздоўж дарогі ў лесе раслі вялікія хвоі, якія награваліся на сонцы больш за іншыя дрэвы і паветра тут было цяплейшым.

Якую версію назвы выбраць — залежыць ад вас саміх. Але леса з такой назвай няма нідзе ў нашай краіне. У кожнай назве — вялікі сэнс і пэўная інфармацыя для нашчадкаў. Таму, ён варты асаблівай павагі і аховы, як духоўная спадчына нашага народу. Даўно пара падрыхтаваць адпаведныя дакументы на наданне статуса гісторыка-культурнай каштоўнасці нематэрыяльнай спадчыны ў статусе «зместу тапанімічнага сімвала».

Варта тут добраўпарадкаваць і мясцовасць каля былога гарадзішча і стварыць нешта накшталт скансена. Вядомы беларускі археолаг Г. В. Штыхаў сцвярджае, што яно вельмі нагадвала старажытнае віцебскае паселішча. Для цывілізаванага турызму, тут, канешне варта зрабіць адпаведную інфраструктуру.

Трэба сказаць, што Цёплы лес, як Юр'ева горка ці Мядзвежыя горы здаўна былі вядомы як улюбёнае месца адпачынку гараджан. Сюды любілі прыязджаць на пікнікі віцябляне яшчэ на пачатку XX ст.

Ёсць у гісторыі Цёплага леса і сумныя старонкі. Мясцовыя жыхары распавядаюць, што ў 1933–1937 гг. тут растрэльвалі людзей, якіх абвінавачвалі ў контррэвалюцыі і «ворагамі народа». Дакладна сцвярджаць не прыходзіцца, бо дакументы па сёння для даследчыкаў недаступныя.

У 1930-я гг. у лесе быў створаны ваенны гарадок. Ён быў стацыянарны, з будынкамі, якія ўзведзены з дрэва. Таксама было месца, дзе усталёўваліся намёты і жылі салдаты ў летні перыяд. У гарадок збіралі мабілізаваных у першыя дні вайны мужчын. Але нямецкая авіяцыя разбамбіла памяшканні. Войскі неарганізавана пакінулі яго, а мясцовыя жыхары карыстаючыся неразбярыхай адступлення разрабавалі склады.

У 1943–1944 гг. пры набліжэнні фронта да Віцебска, немцы стварылі ў лесе моцную лінію абароны з бліндажамі, траншэямі, ДЗОТамі. Сляды акопаў бачны і па сённяшні дзень. Шмат салдат загінула ў баях за Лужасна. Дзе яны пахаваны — невядома. Таму, пры добраўпарадкаванні і абсталяванні гарадзішча мемарыяльнымі знакамі варта адзначыць ня толькі трагедыю 1930-х гг, але і тых, хто загінуў у 1941–1944 гг.

Мікалай Півавар
vitebsk4.me

АБ'ЯВА

Каб атрымліваць кожны нумар газеты "Дзвінскі Узгорак" паведаміце рэдакцыі аб гэтым. Калі не жадаеце атрымліваць газету, то патэдэфануйце.

Калі парушаны вашы правы спажыўца, працаўніка, то даем эфектыўныя парады па абароне права і пошуку бясплатных юрыстаў. Звяртайцеся на адрас газеты "Дзвінскі Узгорак".

Наша газета стала размяшчацца на партале http://kamunikat.org, дзе зацікаўленыя грамадзяне могуць яе спампаваць яшчэ да з'яўлення газеты на паперы.

НАЦЫЯНАЛЬНАЯ БЯСПЕКА

МОВА ЯК ЗБРОЯ

Апошнім часам чынавентсва заклапацілася праблемай ужытку беларускай мовы. Пэўна, пачулі вядомы інтэрнэт-мем: «Размаўляйце цішэй па-руску, а то Пуцін дашле танкі вас ратаваць!»

Апошнім часам як грамадства, так і чыноўніцтва заклапацілася праблемай існавання і ўжытку беларускай мовы.

З'езд Таварыства беларускай мовы імя Францішка Скарыны, які прайшоў у Мінску 2 лістапада, наведала галоўны спецыяліст Упраўлення ўстаноў культуры і народнай творчасці Міністэрства культуры Людміла Лебедзь. Яна не пабачыла ніякіх праблемаў з ужываннем беларускай мовы. «Дакументы, якія прыходзяць да нас па-беларуску, атрымліваюць беларускамоўны адказ. Развіваецца беларускамоўны тэатр і наша музычная культура. Нашы паэты-песеннікі ствараюць добрыя беларускамоўныя песні, якія з задавальненнем выконваюць і прафесійныя артысты, і аматары. Мы існуем у беларускім асяроддзі», — заявіла Людміла Лебедзь Радыё «Свабода».

Яна ўпэўненая, што моўная праблема ў Беларусі — гэта праблема сямейнага выхавання, а суіснаванне дзвюх моваў — рускай і беларускай — не праблема. На заўвагу аб тым, што асяроддзе не спрыяе пераходу на беларускую мову, чыноўніца заявіла, што асабіста ў яе няма ніякіх перашкод гаварыць на той мове, на якой хочацца, у тым ліку на беларускай.

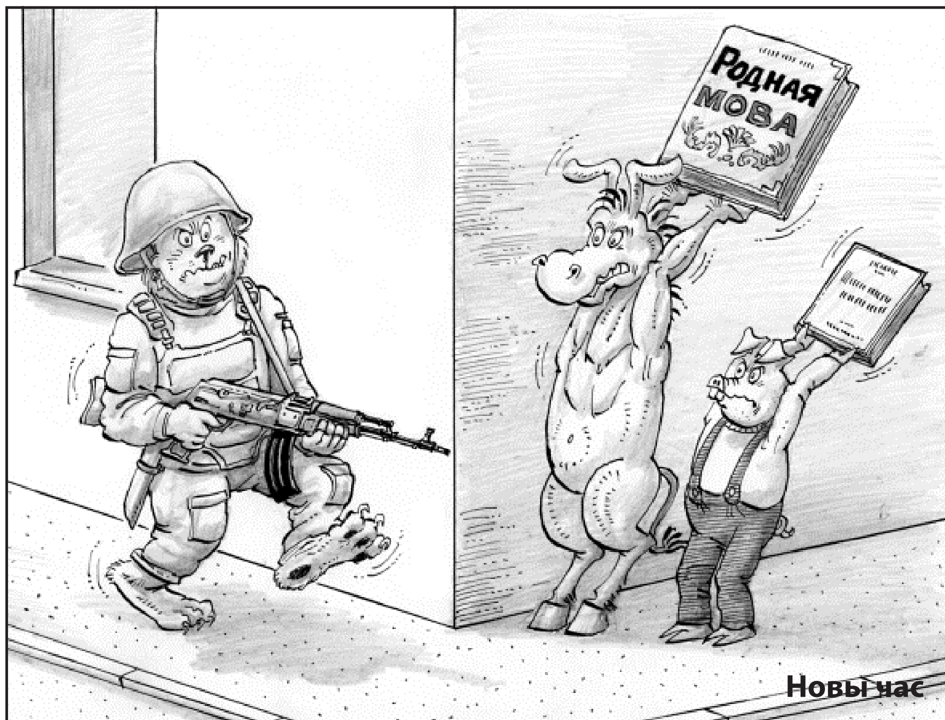
Калісьці я таксама адказваў на пытанне НІСЭПД: «Ці хвалюе вас стан беларускай мовы?». Спачатку я намыліўся быў адказаць «не», бо для мяне не праблема стасавацца па-беларуску. Але калі дапетрыў, што апытанка агульнанацыянальная, і варта ацэньваць не «асабістыя адносіны», а стан беларускай мовы ў цэлым, то давялося адказаць «так». Сапраўды, з беларускай мовай у нас шмат праблемаў.

І літаральна цягам месяца гэтай праблеме пачалі надаваць шмат увагі. Напрыканцы верасня Лукашэнка заявіў, што ў школах варта было б дадаць гадзіну ў тыдзень на беларускую мову. Прэм'ер Міхаіл Мясніковіч на калегіі Саўміна раптам выступіў па-беларуску. Нават неўгамонны «крыэйтар», віцэ-прэм'ер Анатоль Тозік заявіў: «Гэта будзе жахліва, калі мы страцім мову. Чым мы тады будзем адрозніваецца ад нашых суседзяў?» Як наступства ўсяго гэтага, зараз абмяркоўваецца пытанне аб тым, каб увесці абавязковы экзамен па дзвюх дзяржаўных мовах за курс сярэдняй школы (цяпер навучэнцы здаюць такі экзамен па выбару).

На сустрэчы з пісьменнікамі Лукашэнка заўважыў, што яму дастаткова "пару гадзінаў" паразмаўляць па-беларуску, каб цалкам перайсці на мову. Дый сентэнцыі старшыні Саюза беларускіх пісьменнікаў Барыса Пятровіча наконт беларускіх класаў, беларускамоўных школаў і, урэшце, беларускамоўнай ВНУ Аляксандр Рыгоравіч выслухаў, можа, і без імпэту, але з пэўным паразуменнем.

Дык чаму ж улады (не ўсе, што праўда) раптам заклапаціліся праблемай развіцця нацыянальнай мовы? Бо пасля 1994 года згортванне «гвалтоўнай беларусізацыі» падавалася як ці не найпершае дасягненне кіраўніка краіны?

Уладызразумелі, што мова — гэта таксама зброя. Асабліва яскрава гэта выявілася ў падзеях ва Украіне. З аднаго боку, менавіта пагроза «гвалтоўнай украінізацыі» падштурхнула Данбас у накірунку «рускай вясны», а потым і «Наваросіі». З іншага — руская мова стала мовай не толькі «межнацыянальных зносінаў», але і мовай варожасці, дасціпнай прапаганды і інфармацыйнай вайны.

Новы час

Ва ўладзе, пэўна, пачулі развагі пра тое, што на Данбасе Пуцін не спыніцца. Паўстае простае пытанне: «Хто наступны?». Беларусь выглядае лёгкім кавалкам, які проста пракаўтнуць. І справа не ў нас, а ў тым, што важней для Пуціна — страта праз далучэнне адзінага саюзніка альбо ўласны рэйтынг, які трэба падсілкоўваць геапалітычнымі перамогамі «рускага свету».

Так што нам трэба даказаць, што мы — не «Паўночна-Заходні край», а суверэнная дзяржава са сваёй мовай, гербам, сцягам і гэтак далей. І спадзявацца на тое, што другую хвалю экспансіі «рускага свету» Захад не пацерпіць.

Праблема мовы, такім чынам, перастала быць праблемай «вузкаінтэлігенцкай», а стала праблемай грамадскай і геапалітычнай. Паводле дадзеных ліпеньскіх апытанняў Інстытута сацыялогіі НАН Беларусі, сярод найбольш вострых пагрозаў для краіны на бліжэйшую чвэрць стагоддзя грамадзяне краіны назвалі страту роднай мовы — разам са змяншэннем колькасці насельніцтва, п'янствам і алкагалізмам, наплывам мігрантаў, экалагічнымі праблемамі і зніжэннем узроўню жыцця. А паводле атласу ЮНЭСКА «Мовы свету ў небяспецы», беларуская мова таксама знаходзіцца пад пагрозай знікнення.

Пад пагрозай экспансіі «рускага свету» нам даводзіцца зноў вяртацца туды, адкуль сышлі пасля рэферэндуму 1995 года, які «зраўняў у правах» рускую і беларускую мовы. Ці пойдуць улады на «адраджэнне Адраджэння»? І наколькі глыбокай будзе «другая хваля беларусізацыі»? Нават калі яна будзе фармальнай, гэта лепш, чым нічога.

Сяргей Пульша
«Новы час»

НАША ЎЛАДА

ЯК ЛУКАШЭНКА БЕЛАРУСАЎ ПЕСЦІЎ

Размаўляючы з працоўным калектывам ТАА «Протас» у Магілёўскай вобласці, Аляксандр Лукашэнка зрабіў дзве цікавых заявы. Па-першае, прызнаў, што ў краіне крызіс, па-другое, сказаў, што распешчаваў беларусаў.

Што аб гэтым думаюць пястуны лёсу, і чым песціў народ кіраўнік дзяржавы?

- Я часта кажу пра тое, што я вас крыху разбалавалі, - заявіў Лукашэнка. - Нельга залішне дапамагаць чалавеку, бо ён тады перастае працаваць. Вазьміце, напрыклад, Расею: там мала хто спадзяецца на дзяржаву, чалавек імкнецца дзесьці знайсці працу і зарабіць.

Прэзідэнт падкрэсліў, што грошы ў першую чаргу трэба зарабіць, і цяпер у Беларусі гэта зрабіць можна. На яго думку, больш мабільнымі павінны быць і самі людзі, пераязджаючы ў тыя месцы, дзе ўжо ёсць жыллё і праца.

Фразы аб "избалованности" беларусаў з вуснаў Лукашэнкі ў апошні час даводзіцца чуць рэгулярна.

«Праз нас лётаюць, бягуць, паўзуць, на роварах ездзяць ...»

У кастрычніку 2013. прэзідэнт на прэс-канферэнцыі выдаў, што «беларусы нашы трохі распешчаны».

- Распешчанай дзяржавай. У нас толькі лянівы можа не зарабіць грошы, - удакладніў афіцыйны лідэр.

«Час іх ацверазіць, паставіць у рамкі і прымусіць працаваць»

Аўлістападзе 2013. Лукашэнка папракнуў у избалованности кіраўнікоў на вёсцы.

- Мы, да прыкладу, у вёсцы дзяржаўнымі праграмамі па развіццю вёскі трохі распесцілі нашых кіраўнікоў. Мы іх вярнулі ў тыя савецкія часы, калі мы працавалі і ведалі, што нам дадуць крэдыты, па разнарадцы тэхніка прыйдзе, дзе-то сам паварушылі - больш-менш вырвеш і гэтак далей. У гэтай частцы мы якто вярнулі нашых кіраўнікоў у той час. Пара іх ацверазіць, паставіць у рамкі і прымусіць працаваць, - сказаў кіраўнік дзяржавы.

«Пры сярэднім заробку ў 500 $ як можна напружыцца, каб купіць кватэру 1300-1700 $ за квадратны метр?»

Цікава, што апошняя заява аб "избалованности" беларусаў прагучала на фоне падзення сярэдняй зарплаты, якая, па дадзеных Белстата, у верасні склала 6 335,3 тысячы рублёў і зменшылася ў параўнанні са жнівенем на 0,5%.

У той час, калі рост тарыфаў на камунальныя паслугі перавысіў тэмпы росту працоўных і сацыяльных пенсій.

Калі маладыя спецыялісты, якія працуюць на паўтары стаўкі на «хуткай», атрымліваюць 3.400.000, а памочнік выхавальніка ў дзіцячым садзе пасля абяцанага педагогам павышэння заробкаў выжывае на 2,2 млн.

Хто з іх адчувае сябе распешчаным дзяржавай, якая працягвае карміць абяцаннямі бюджэтнікаў і без праблем знаходзіць 100 мільёнаў еўра на будаўніцтва новай прэзідэнцкай клінікі?

У беларусаў словы Лукашэнкі аб іх «избалованности» выклікаюць хіба што горкую іронію.

- Пры сярэднім заробку ў 500 $ як можна напружыцца, каб купіць кватэру 1300-1700 $ за квадратны метр, пры гэтым маючы яшчэ як мінімум аднаго дзіцяці? Можа, раскажуць чыноўнікі і прэзідэнт? - Выказаўся на форуме TUT.BY карыстальнік topcomfort-m.

Заклік Лукашэнкі «трошкі напружвацца маладым сем'ям» пракаментавала наведвальнік форуму Эльза_Юстинова:

- У маладых сем'ях мужыкі напружаныя больш няма куды, працуючы на двух работах, каб пракарміць сям'ю. Так яшчэ, мабыць, трэба і жонкам напружыцца: дзіцяці ў калыску - і за спіну і рыдлёўкай махаць ў калгасе! Толькі, на жаль, у нас у краіне не заробіш, гэтым на жыллё.

Вольга Слуцкая
gazetaby.com

ДЭМАКРАТЫЧНЫ РУХ

ЦІ ПАТРЭБНЫЯ РАСІЙСКІЯ ВАЕННЫЯ БАЗЫ?

У Беларусі ў 2016 годзе будзе створана яшчэ адна расійская авіябаза, на якой стануць базіравацца знішчальнікі Су-27.

Пра гэта паведаміў галоўнакамандуючы Ваенна-паветраных сіл Расіі Віктар Бондараў. Беларускія афіцыйныя асобы нават не лічаць неабходным інфармаваць грамадскасць пра падобныя намеры.

Як высветлілася, ваенны аэрадром у Бабруйску будзе рэканструяваны, расійскія спецыялісты падрыхтавалі ўжо тэхнічнае заданне на правядзенне гэтых работ, растлумачыў Віктар Бондараў, перадае ТАСС.

Яшчэ некалькі знішчальнікаў Су-27, як расказаў усё той жа Віктар Бондараў, размесцяць у Баранавічах, дзе ўжо створана расійская авіябаза. Толькі ці патрэбны нам гэтыя расійскія аты-баты, тым больш што адносіны ўсходняй суседкі з многімі краінамі свету абвастраюцца? Зараз усе, нават партнёры па СНД, наадварот, стараюцца пазбавіцца ад расійскіх вайскоўцаў, піша "Народная воля".

Патэнцыяльная пагроза

Як беларусы ставяцца да прысутнасці ў краіне расійскіх авіябаз? Гэта спрабавалі даведацца ў простых людзей актывісты кампаніі "Народны рэферэндум".

Актывісты "Народнага рэферэндуму", які ініцыяваны рухам "За Свабоду", кампаніяй "Гавары праўду!", Партыяй БНФ і падтрыманы БСДП (Грамада) і аргкамітэтам па стварэнні Партыі свабоды і прагрэсу, днямі перадалі ў Палату прадстаўнікоў каля 50 тысяч подпісаў у падтрымку неабходнасці правядзення рэферэндуму.

Натуральна, падчас збору подпісаў у актывістаў была магчымасць пачуць ад простых беларусаў іх меркаванні з гэтай нагоды. Якія яны?

— Па гэтай праблеме адчуваецца дынаміка, — кажа намеснік старшыні руху "За Свабоду" Юрась ГУБАРЭВІЧ. — Мы пачалі збор подпісаў яшчэ вясной гэтага года, напярэдадні выбарчай кампаніі ў мясцовыя Саветы. І тады большасць людзей наогул не лічыла, што пытанне прысутнасці расійскіх авіябаз у Беларусі вельмі актуальнае для краіны, хоць шмат было і тых, хто прытрымліваўся нейтральнай пазіцыі. Але ў апошнія месяцы мы заўважылі змену настрояў. Усё больш беларусаў разумеюць, што наяўнасць чужых вайсковых

(працяг на стар. №4)

БЮДЖЭТ-2015

ГРОШАЎ ЎШЧЫЛЬНУЮ, А ВЫБАРЫ ПРАВОДЗІЦЬ ТРЭБА

Год палітычнай актыўнасці ў Беларусі фактычна пачаўся - на вышэйшым дзяржаўным узроўні практычна кожны тыдзень кажуць пра будучай прэзідэнцкай кампаніі. Пад асаблівы перыяд неабходны і асаблівы бюджэт. Да цяперашняга часу ўлады ўжо падрыхтавалі праект галоўнага фінансавага дакумента на 2015 год.

Інтэрнэт-газета Naviny.by разам з незалежнымі экспертамі вырашыла разабрацца, чаму ў год выбараў улады збіраюцца пайсці на непапулярныя меры ў сферы бюджэтна-падатковай палітыкі.

Перадвыбарчы рост заробкаў можа з'есці інфляцыя

Пяць гадоў таму, калі ўлады рыхтавалі бюджэт на год выбараў (2010-ы), задачы ставіліся амбіцыйныя: забяспечыць эканамічны рост на 11-13%, давесці сярэдні заробак да «святога», як казаў прэзідэнт, ўзроўню (500 даляраў). Мала таго, былі прынятыя рашэнні аб зніжэнні працэнтных ставак па жыллёвых крэдытах, у выніку чаго грошы на будаўніцтва жылля выдаваліся насельніцтву практычна бясплатна (пад 1% гадавых).

Задачы, якія ставіць сёння ўрад на 2015-ы год, калі павінны адбыцца выбары, нашмат больш сціплыя, чым пяць гадоў таму. Становішча спраў у сферы дзяржаўных фінансаў не дазваляе жыць на шырокую нагу. Вялікія выплаты па вонкавым абавязку ў будучым годзе і, як следства, абмежаванасць бюджэтных сродкаў прымушаюць ўрад ісці на непапулярныя меры ў год палітычнай актыўнасці.

Так, праектам бюджэту на будучы год прадугледжана павелічэнне падаходнага падатку з цяперашніх 12% да 13%. Улады акцэнтуюць увагу на тым, што дадатковыя падатковыя паступлення будуць накіраваныя на падтрымку шматдзетных сем'яў. Выходзіць, каб стымуляваць у краіне нараджальнасць, даводзіцца павышаць падатковую нагрузку на насельніцтва. Такая сітуацыя відавочна сведчыць пра тое, што грошай у бюджэце не хапае.

Відавочна, па кішэні насельніцтва ударыць і іншая мера - павышэнне ставак акцызаў у 2015 годзе. Ва ўмовах, калі роля падатку на прыбытак (з-за панізіўся даходаў прадпрыемстваў) для бюджэту падае, менавіта акцызы становяцца інструментам прыцягнення дадатковых сродкаў у казну.

Праект бюджэту на 2015 год прадугледжвае, што акцызы вырастуць практычна на ўсе групы падакцызных тавараў, у тым ліку на тытунёвых вырабы - на 15-30%, паліва - на 10%. Яшчэ адна «добрая» навіна - прадугледжана індэксацыя ставак падаткаў, устаноўленых у беларускіх рублях, на велічыню інфляцыі.

Акрамя гэтага, у мэтах павелічэння даходаў бюджэту ўлады маюць намер пайсці ў 2015 годзе ў тым ліку і на неардынарныя меры. У прыватнасці, мяркуецца, што для банкаў і страхавых арганізацый стаўка падатку на прыбытак будзе павялічана з цяперашніх 18% да 25%.

«Шляхам павелічэння ставак падаткаў дзяржава спрабуе знайсці крыніцы для фінансавання дзяржаўных інвестыцый, павышэння заробкаў бюджэтнікам. На эмісійнае фінансаванне эканомікі, улічваючы сумны досвед 2011 года, улады ісці не хочуць, і гэта правільна», - кажа эканаміст Беларускага эканамічнага даследча-адукацыйнага цэнтра (BEROC) Зміцер Крук.

Праектам бюджэту на 2015 год прадугледжана, што выдаткі на зарплату, пенсіі, стыпендыі і іншыя трансферты насельніцтву вырастуць больш чым на 20% у параўнанні з 2014-м. Праўда, калі спраўдзяцца экспертныя прагнозы па інфляцыі, то насельніцтва гэты рост даходаў практычна не адчуе.

Дарэчы, эканамісты кампаніі Sberbank CIB, якая з'яўляецца інвестыцыйным падраздзяленнем расійскага «Ашчадбанка», чакаюць, што інфляцыя ў Беларусі ў 2014 годзе складзе 18%, у 2015-м - 17%.

Яшчэ адна непапулярная мера, на якую збіраюцца пайсці ўлады ў будучым годзе з мэтай павелічэння даходаў бюджэту, была аб'яўлена на мінулым тыдні. Аляксандр Лукашэнка даручыў «імем рэвалюцыі» знайсці дармаедаў і прымусіць іх працаваць.

Паводле ацэнак уладаў, у краіне налічваецца каля 400 тысяч чалавек, якія афіцыйна нідзе не працаўладкаваны.

Любымі спосабамі, якія мы ведаем і ўмеем рабіць, трэба прымусіць гэтых людзей працаваць! Да 1 студзеня прыняць меры, каб усе працавалі, прымусіць усіх працаваць!», - заявіў Лукашэнка.

Каб прымусіць дармаедаў працаваць, нідзе не працуюць будуць прыцягваць да адміністрацыйнай адказнасці, а менавіта - выпісваць ім штрафы. Праўда, беларускія эканамісты лічаць, што барацьба з дармаедствам прынясе дзяржаве больш выдаткаў, чым даходаў у бюджэт.

«Складана будзе вызначыць, хто такі тунеядец, і таму раней ад гэтай ідэі ўлады адмаўляліся. Акрамя гэтага, калі чалавек тунеядец, незразумела, адкуль у яго грошы на выплату штрафаў. Выдаткі, звязаныя з барацьбой з дармаедамі, могуць апынуцца вышэй, чым тыя паступлення, якія атрымае бюджэт», - лічыць эканаміст Антон Балточка.

Падкормліваць электарат сэнсу няма?

Адным з галоўных выклікаў для беларускага бюджэту ў 2015 годзе стануць выплаты па дзярждоўгу. Паводле ацэнак Мінфіна, у будучым годзе на пагашэнне і абслугоўванне знешняга дзярждоўгу неабходна будзе накіраваць каля 4 млрд. даляраў.

Значныя выплаты па дзярждоўгу (расходы бюджэту па гэтым артыкуле вырастуць у 2015 годзе амаль у паўтара раза) разам з неабходнасцю фінансаваць перадвыбарчую кампанію прымушаюць улады шукаць розныя крыніцы папаўнення казны.

У прыватнасці, праектам бюджэту на 2015 прадугледжаны дадатковыя канфіскацыі сродкаў у бюджэт у высокарэнтабельных дзяржпрадпрыемстваў.

«Перадвыбарная кампанія традыцыйна фінансуецца за кошт усіх магчымых крыніц, уключаючы сродкі дзяржпрадпрыемстваў, мясцовых бюджэтаў, а таксама найбольш прыкметных прыватных камерцыйных арганізацый», - тлумачыць кіраўнік Навуковага даследчага цэнтра Мізэса Яраслаў Раманчук.

Што тычыцца значных выплат па вонкавым абавязку, то на гэтыя мэты плануецца накіраваць вывазныя пошліны на нафтапрадукты, якія ў будучым годзе паступяць у беларускі бюджэт. Акрамя гэтага, у 2015 годзе ў Беларусі будзе ўведзены спецыяльны збор за права экспарту сырой нафты, у выніку чаго плануецца прыцягнуць яшчэ 582000000. Даляраў на пагашэнне абавязацельстваў перад знешнімі крэдыторамі.

Выкарыстоўваючы недаўгавыя крыніцы пагашэння дзярждоўгу, Мінфін прагназуе, што велічыня знешніх абавязацельстваў Беларусі ў 2015 годзе скароціцца. Аднак, нягледзячы на аптымістычныя планы на будучы год, беларускія ўлады звяртаюцца сёння за новым пазыкай да Міжнароднага валютнага фонду. На мінулым тыдні ў Мінску пачала працу місія МВФ, з якой улады абмяркоўваюць адпаведны пытанне.

Беларускія эканамісты тлумачаць жаданне уладаў атрымаць крэдыт у МВФ тым, што, нягледзячы на магчымае скарачэнне велічыні знешняга дзярждоўгу ў 2015 годзе, у сярэднетэрміновай перспектыве грошы ўраду зноў могуць спатрэбіцца.

«Сітуацыя ў эканоміцы прынцыпова не змяняецца, і вялікі памер дэфіцыту рахунку бягучых аперацый у нас у сярэднетэрміновай перспектыве, хутчэй за ўсё, застанецца. Таму, калі атрымаецца атрымаць недарагія рэсурсы МВФ, іх з задавальненнем возьмуць», - мяркуе Дзмітрый Крук.

На думку экспертаў, ад зыходу перамоваў з фондаў будуць таксама залежаць рэсурсы бюджэту, якія ў выпадку неабходнасці могуць быць накіраваны на стымуляванне эканомікі ў перадвыбарчы перыяд.

«Эканамічная палітыка ў 2015 годзе будзе залежаць ад наяўнасці фінансавых рэсурсаў. Мы ведаем, што ў сувязі з выплатамі па дзярждоўгу нас чакаюць вялікія выдаткі. У той жа час аб'ём фінансавых рэсурсаў, якімі будзе размяшчаць краіна, канчаткова невядомы - перамовы з МВФ аб новай крэдытнай праграме на мінулым тыдні толькі пачаліся", - адзначае Антон Балточка.

Аднак нават калі тэарэтычна ўявіць, што МВФ, які жорстка ўвязвае новую крэдытную праграму з пачаткам структурных рэформаў у беларускай эканоміцы, грошы Беларусі выдзеліць, наўрад ці ўлады змогуць распарадзіцца імі для фінансавання перадвыбарнай кампаніі. Персанал МВФ вельмі дасведчаны і добра ведае даўнія спакусы беларускіх уладаў.

Таму, хутчэй за ўсё, перадвыбарчыя «пернікі» ў 2015 годзе будуць вельмі сціплымі. Тым больш, Аляксандр Лукашэнка сёння канстатуе, што на фоне украінскіх падзей яго рэйтынг высокі, і вялікага сэнсу падкормліваць электарат у перадвыбарчы перыяд ва ўладаў няма. Таму можна пайсці нават на непапулярныя меры ў год выбараў і пачаць барацьбу з так званымі дармаедамі. А калі выбары скончацца - з'явіцца магчымасць ўзяцца за астатнюю частку электарату...

Дзмітрый ЗАЯЦ

Чытаць цалкам: naviny.by

ДЭМАКРАТЫЧНЫ РУХ

(пачатак на стар. №3)

баз — гэта патэнцыяльная пагроза для краіны, якую могуць уцягнуць у ваенны канфлікт. Гэтыя назіранні, дарэчы, былі пацверджаны і вынікамі некаторых сацыялагічных апытанняў. Яны паказваюць, што расце колькасць людзей, якія выступаюць супраць прысутнасці расійскіх вайскоўцаў на тэрыторыі Беларусі.

— А ці шмат было тых, хто выступае за расійскія авіябазы?

— Шчыра скажу, дастаткова. Яны выступаюць не толькі за авіябазы, а наогул за шчыльную інтэграцыю з Расіяй і лічаць, што тут ніякай пагрозы для нас няма. Гэта людзі сталага ўзросту, ваенныя, якія для сябе даўно ўсё вырашылі. Альбо ім у гэтым дапамаглі расійскія тэлеканалы. А вось моладзь, на жаль, расчаравала. Шмат маладых людзей жывуць у сваім свеце лакальных праблем і абсалютна не цікавяцца грамадскімі праблемамі краіны. Хоць, натуральна, назіранні падчас збору подпісаў — гэта не нейкае сацыялагічнае даследаванне. Гэта проста нашы назіранні.

ДЭВАЛЬВАЦЫЯ

ШТО ЧАКАЕ БЕЛАРУСКУЮ ВАЛЮТУ?

Курс расійскага рубля ў адносінах да даляра з дня ў дзень падае. З-за такой сітуацыі айчынныя экспарцёры губляюць валютную выручку і ўсё часцей гавораць пра неабходнасць больш хуткіх тэмпаў дэвальвацыі беларускага рубля. А што рабіць у такой сітуацыі насельніцтву? У якой валюце захоўваць свае ўклады?

Рубель ідзе да дна і цягне за сабой экспарцёраў

З пачатку года па 6 лістапада курс расійскага рубля ў адносінах да даляра знізіўся на 36%, а курс беларускага рубля - на 12,7%. Беларускі рубель у адносінах да расійскага рубля з пачатку года ўмацаваўся на 16,7%.

Умацаванне беларускага рубля ў адносінах да валюты асноўнага гандлёвага партнёра прыводзіць да падаражання беларускіх тавараў. Інакш кажучы, вядзе да страты цэнавай канкурэнтаздольнасці экспарцёраў на расійскім рынку, зніжэння валютнай выручкі.

«Для экспарцёра пажаданай з'яўляецца плыўная, ўмераная і якая апярэджвае дэвальвацыя беларускага рубля да асноўных сусветных валют», - заявіў 31 кастрычніка першы віцэ-прэм'ер Уладзімір Сямашка.

Ён удакладніў, што дэвальвацыя беларускага рубля павінна «ледзь-ледзь апярэджваць тэмпы дэвальвацыі асноўных сусветных валют».

Што рабіць у такой сітуацыі насельніцтву?

Фінансавы аналітык афіцыйнага партнёра «Альпары» ў Мінску Вадзім Іосуб раіць «ўзброіцца калькулятарам і думаць сваёй галавой».

Паводле яго слоў, на сённяшні дзень дэпазіты ў беларускіх рублях з улікам бягучай працэнтнай стаўкі і тэмпаў дэвальвацыі беларускага рубля з'яўляюцца найбольш выгадным варыянтам захоўвання грошай.

Фінансавы аналітык робіць здагадку, што да прэзідэнцкіх выбараў, якія павінны прайсці восенню 2015 года, беларускі рубель у адносінах да долара будзе абясцэньвацца дастаткова плаўна.

З іншага боку, падкрэслівае ён, ніхто не дасць 100% гарантыі, што такое становішча будзе захоўвацца пастаянна, таму раіць адсочваць сітуацыю.

Калі стаўкі па рублёвых дэпазітах будуць сур'ёзна зніжацца, па валютных дэпазітах пачнуць сур'ёзна расці, а тэмпы дэвальвацыі істотна паскарацца, то, кажа Вадзім Іосуб, у такой сітуацыі калькулятар заўсёды дапаможа палічыць, у які момант прыбытковасць па валютных дэпазітах зраўняецца з прыбытковасцю па рублёвых дэпазітах, а ў які момант яна апярэдзіць яе.

(скарочана)

Аляксандр Ярашэвіч
"БЕЛАПАН"

Заснавальнік і рэдактар:
Смолікаў Канстанцін Эдуардавіч

Адрас рэдакцыі: г. Віцебск, вул. 1-я Сененская д.5,
Тэл. +375-29-218-98-38, e-mail: kas_vit@tut.by
Газета выдаецца з лютага 2014 г.

Падпісана да друку 16.11.2014 у 16.20
Наклад: 290 асобнікаў.
Выдаецца адзін-два разы на месяц на беларускай і расійскай мовах.

Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы дзеля палемікі, не падзяляючы пазіцыі аўтараў.
Друкуецца пры падтрымцы аднадумцаў.
Распаўсюджваецца бясплатна дабраахвотнікамі.